Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (szósta izba)

z dnia 22 listopada 2017 r.*

Odwołanie – Środowisko naturalne – Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008 – Klasyfikacja, oznakowanie i pakowanie niektórych substancji i mieszanin – Rozporządzenie (UE) nr 944/2013 – Klasyfikacja paku, wysokotemperaturowej smoły węglowej – Kategorie ostrej toksyczności wodnej (H400) i chronicznej toksyczności wodnej (H410) – Obowiązek staranności – Oczywisty błąd w ocenie

W sprawie C-691/15 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 17 grudnia 2015 r.,

Komisja Europejska, reprezentowana przez K. Talabér-Ritz oraz P.J. Loewenthala, działających w charakterze pełnomocników,

wnosząca odwołanie,

popierana przez:

Królestwo Danii, reprezentowane przez C. Thorninga oraz M.N. Lyshøja, działających w charakterze pełnomocników,

Republikę Federalną Niemiec, reprezentowaną przez T. Henzego, J. Möllera oraz R. Kanitza, działających w charakterze pełnomocników,

Królestwo Niderlandów, reprezentowane przez M. Bulterman, C.S. Schillemans oraz J. Langera, działających w charakterze pełnomocników,

interwenienci w postępowaniu odwoławczym,

w której drugą stroną są:

Bilbaína de Alquitranes SA, z siedzibą w Luchana-Baracaldo (Hiszpania),

Deza a.s., z siedzibą w Valašské Meziříčí (Republika Czeska),

Industrial Química del Nalón SA, z siedzibą w Oviedo (Hiszpania),

Koppers Denmark A/S, z siedzibą w Nyborg (Dania),

Koppers UK Ltd, z siedzibą w Scunthorpe (Zjednoczone Królestwo),

Koppers Netherlands BV, z siedzibą w Uithoorn (Niderlandy),

* Język postępowania: angielski.

Rütgers basic aromatics GmbH, z siedzibą w Castrop-Rauxel (Niemcy),

Rütgers Belgium NV, z siedzibą w Zelzate (Belgia),

Rütgers Poland sp. z o.o., z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu (Polska),

Bawtry Carbon International Ltd, z siedzibą w Doncaster (Zjednoczone Królestwo),

Grupo Ferroatlántica SA, z siedzibą w Madrycie (Hiszpania),

SGL Carbon GmbH, z siedzibą w Meitingen (Niemcy),

SGL Carbon GmbH, z siedzibą w Bad Goisern am Hallstättersee (Austria),

SGL Carbon, z siedzibą w Passy (Francja),

SGL Carbon SA, z siedzibą w La Coruñi (Hiszpania),

SGL Carbon Polska S.A., z siedzibą w Raciborzu (Polska),

ThyssenKrupp Steel Europe AG, z siedzibą w Duisburgu (Niemcy),

Tokai erftcarbon GmbH, z siedzibą w Grevenbroich (Niemcy),

reprezentowane przez adwokatów K. Van Maldegema, C. Mereu i M. Grunchard oraz przez P. Sellara, advocate,

strona skarżąca w pierwszej instancji,

Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA), reprezentowana przez N. Herbatscheka, W. Broerego oraz M. Heikkilä, działających w charakterze pełnomocników,

GrafTech Iberica SL, z siedzibą w Pampelunie (Hiszpania), reprezentowana przez adwokatów C. Mereu, K. Van Maldegema, i M. Grunchard oraz przez P. Sellar, advocate,

interwenienci w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (szósta izba),

w składzie: C.G. Fernlund (sprawozdawca), prezes izby, A. Arabadjiev i E. Regan, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Bobek,

sekretarz: I. Illéssy, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 15 czerwca 2017 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 7 września 2017 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Komisja Europejska wnosi w odwołaniu o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 7 października 2015 r., Bilbaína de Alquitranes i in./Komisja (T-689/13, niepublikowanego, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem", EU:T:2015:767), w którym Sąd stwierdził nieważność rozporządzenia Komisji (UE) nr 944/2013 z dnia 2 października 2013 r. dostosowującego do postępu naukowo-technicznego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (Dz.U. 2013, L 261, s. 5, zwanego dalej „spornym rozporządzeniem") w zakresie, w jakim klasyfikuje ono pak, wysokotemperaturową smołę węglową (WE nr 266-028-2, zwany dalej „CTPHT"), do substancji o ostrej toksyczności wodnej kategorii 1 (H400) i o chronicznej toksyczności wodnej kategorii 1 (H410).

Ramy prawne

2 W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającym i uchylającym dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz.U. 2008, L 353, s. 1; sprostowanie Dz.U. 2011, L 16, s. 1; sprostowanie, Dz.U. 2011, L 138, s. 66; sprostowanie Dz.U. 2016, L 349, s. 1), zmienionym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 286/2011 z dnia 10 marca 2011 r. (Dz.U. 2011, L 83, s. 1) (zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1272/2008"), wskazano w motywach 4–8:

„(4) Obrót substancjami i mieszaninami nie dotyczy jedynie rynku wewnętrznego, lecz również rynku globalnego. Przedsiębiorstwa powinny zatem odnieść korzyści z globalnej harmonizacji przepisów dotyczących klasyfikacji i oznakowania oraz ze spójności między przepisami dotyczącymi klasyfikacji i oznakowania w zakresie dostawy i stosowania, z jednej strony, a przepisami obowiązującymi w odniesieniu do transportu – z drugiej.

(5) Aby ułatwić światową wymianę handlową i jednocześnie zapewnić ochronę zdrowia ludzi i środowiska, w ciągu 12 lat w ramach struktury Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) starannie opracowywano zharmonizowane kryteria klasyfikacji i oznakowania; w wyniku tych prac powstał globalnie zharmonizowany system klasyfikacji i oznakowania chemikaliów (zwany dalej »GHS«).

(6) Niniejsze rozporządzenie jest następstwem szeregu deklaracji, w których Wspólnota potwierdziła zamiar wniesienia wkładu w globalną harmonizację kryteriów klasyfikacji i oznakowania, nie tylko na szczeblu ONZ, lecz również przez włączenie uzgodnionych na poziomie międzynarodowym kryteriów GHS do prawa wspólnotowego.

(7) Wraz ze wzrostem liczby krajów włączających kryteria GHS do swych przepisów prawnych będą rosły korzyści przedsiębiorców. Wspólnota powinna stać na czele tego procesu, aby zachęcać inne kraje do pójścia w jej ślady i dążyć do zapewnienia przewagi konkurencyjnej przemysłu wspólnotowego.

(8) Konieczna jest zatem na poziomie Wspólnoty harmonizacja przepisów i kryteriów w zakresie klasyfikacji i oznakowania substancji, mieszanin oraz pewnych szczególnych wyrobów, uwzględniająca kryteria klasyfikacji i zasady oznakowania GHS, lecz również wykorzystująca 40 lat doświadczeń zdobytych poprzez wdrażanie istniejącego prawodawstwa wspólnotowego w zakresie chemikaliów i utrzymywanie wysokiego poziomu ochrony osiągniętego dzięki systemowi harmonizacji klasyfikacji i oznakowania, wspólnotowym klasom zagrożeń, które nie są jeszcze częścią GHS, oraz dzięki obecnie obowiązującym przepisom dotyczącym oznakowania i pakowania".

3 Załącznik I do rozporządzenia nr 1272/2008, w którym określono w szczególności kryteria klasyfikacji w klasach zagrożeń i ich dalszych zróżnicowaniach, jest złożony z pięciu części. Znajdujący się w części 4 tego załącznika pkt 4.1.3, zatytułowany „Kryteria klasyfikacji dla mieszanin", jest sformułowany następująco:

„4.1.3.1. System klasyfikacji mieszanin obejmuje wszystkie kategorie klasyfikacji stosowane dla substancji, tj. toksyczność ostrą kategoria 1 i toksyczność przewlekłą kategorie od 1 do 4. W celu wykorzystania wszystkich dostępnych danych do celów zaklasyfikowania zagrożeń, jakie mieszanina stwarza dla środowiska wodnego, stosuje się w odpowiednich przypadkach, co następuje:

»Istotne składniki« mieszaniny to te składniki, które są zaklasyfikowane jako »toksyczność ostra kategoria 1« lub »toksyczność przewlekła kategoria 1« i występują w stężeniu co najmniej 0,1% (ułamek masowy w %) oraz które są zaklasyfikowane jako »toksyczność przewlekła kategoria 2«, »toksyczność przewlekła kategoria 3« lub »toksyczność przewlekła kategoria 4« i występują w stężeniu co najmniej 1% (ułamek masowy w %), chyba że uzasadnione jest przypuszczenie [jak w przypadku składników wysoce toksycznych (zob. pkt 4.1.3.5.5.5)], że składnik obecny w niższym stężeniu może również mieć znaczenie dla klasyfikacji mieszaniny ze względu na zagrożenie dla środowiska wodnego. Zasadniczo w przypadku substancji zaklasyfikowanych jako »toksyczność ostra kategoria 1« lub »toksyczność przewlekła kategoria 1« stężenie, które należy uwzględnić, wynosi (0,1/M)%. (Współczynnik M objaśniono w pkt 4.1.3.5.5.5).

4.1.3.2. Podejście do klasyfikacji pod względem zagrożeń dla środowiska wodnego jest wielopoziomowe i uzależnione od ilości informacji dostępnych na temat samej mieszaniny oraz jej składników. Rysunek 4.1.2 przedstawia proces, który trzeba przeprowadzić.

Elementy podejścia wielopoziomowego obejmują:

– klasyfikację w oparciu o badane mieszaniny,

– klasyfikację w oparciu o zasady pomostowe,

– stosowanie »[metody sumowania] zaklasyfikowanych składników« lub »reguły addytywności«".

4 W pkt 4.1.3.5.5 załącznika I do rozporządzenia nr 1272/2008, zatytułowanym „Metoda sumowania [składników]", wskazano:

„4.1.3.5.5.1.1. W przypadku klasyfikacji substancji ze względu na toksyczność przewlekłą w kategorii od 1 do 3 podstawowe kryteria toksyczności różnią się 10-krotnie pomiędzy poszczególnymi kategoriami. Substancje klasyfikowane w przedziale wysokiej toksyczności przyczyniają się do klasyfikacji mieszaniny w przedziale już przy ich niewielkiej zawartości. Obliczenia klasyfikacji dokonywane dla tych kategorii powinny zatem uwzględnić wspólny wpływ każdej substancji zaklasyfikowanej ze względu na toksyczność przewlekłą w kategorii 1, 2 lub 3.

4.1.3.5.5.1.2. Jeżeli mieszanina zawiera składniki zaklasyfikowane ze względu na toksyczność ostrą w kategorii ostrej lub ze względu na toksyczność przewlekłą w kategorii 1, należy zwrócić uwagę na fakt, że takie składniki, w przypadku gdy ich toksyczność ostra jest poniżej 1 mg/l lub toksyczność przewlekła jest poniżej 0,1 mg/l (jeżeli nie ulegają łatwo rozkładowi) lub 0,01 mg/l (jeżeli ulegają łatwo rozkładowi), wpływają na toksyczność mieszaniny nawet przy niskim stężeniu. Taką wysoką toksyczność dla środowiska wodnego posiadają często aktywne składniki środków ochrony roślin, ale również inne substancje, takie jak związki metaloorganiczne. W takich okolicznościach stosowanie

normalnych ogólnych stężeń granicznych prowadzi do zaklasyfikowania mieszaniny w zbyt niskiej kategorii. Dlatego w celu uwzględnienia wysoce toksycznych składników należy zastosować współczynniki M zgodnie z opisem w pkt 4.1.3.5.5.5”.

5 W odniesieniu do mieszanin zawierających wysoce toksyczne składniki pkt 4.1.3.5.5.5.1 załącznika I do rozporządzenia nr 1272/2008 przewiduje:

„Składniki zaklasyfikowane ze względu na toksyczność ostrą w kategorii 1 oraz ze względu na toksyczność przewlekłą w kategorii 1 o toksyczności poniżej 1 mg/l lub toksyczności przewlekłej poniżej 0,1 mg/l (jeżeli nie ulegają łatwo rozkładowi) i 0,01 mg/l (jeżeli ulegają łatwo rozkładowi) przyczyniają się do toksyczności mieszaniny nawet przy niskich stężeniach i zwykle przywiązuje się do nich większą wagę, stosując podejście do klasyfikacji oparte na metodzie sumowania. Jeżeli mieszanina zawiera składniki zaklasyfikowane w kategorii 1 ze względu na toksyczność ostrą lub przewlekłą, należy zastosować jedno z następujących podejść:

– podejście wielopoziomowe opisane w pkt 4.1.3.5.5.3 i 4.1.3.5.5.4 z zastosowaniem metody sumy ważonej poprzez pomnożenie stężeń składników zaklasyfikowanych ze względu na toksyczność ostrą w kategorii 1 i ze względu na toksyczność przewlekłą w kategorii 1 przez określony współczynnik, zamiast zwykłego zsumowania wartości procentowych. Oznacza to, że stężenie »toksyczność ostra kategoria 1« w lewej kolumnie tabeli 4.1.1 oraz stężenie »toksyczność przewlekła kategoria 1« w lewej kolumnie tabeli 4.1.2 mnoży się przez odpowiedni mnożnik […].

[…]”.

Okoliczności powstania sporu

6 Z okoliczności powstania sporu przedstawionych w pkt 1–8 zaskarżonego wyroku wynika, że CTPHT jest pozostałością po destylacji wysokotemperaturowej smoły węglowej. Substancja ta zalicza się do substancji o nieznanym lub zmiennym składzie, złożonych produktów reakcji lub materiałów biologicznych (zwanych dalej „substancjami UVCB”).

7 We wrześniu 2010 r. Królestwo Niderlandów przedłożyło Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA) dokumentację zawierającą propozycję klasyfikacji CTPHT do substancji rakotwórczych kategorii 1A (H350), mutagennych kategorii 1B (H340), działających szkodliwie na rozrodczość kategorii 1B (H360FD), o ostrej toksyczności wodnej kategorii 1 (H400) i o chronicznej toksyczności wodnej kategorii 1 (H410).

8 W dniu 2 października 2013 r. Komisja przyjęła sporne rozporządzenie. Na podstawie art. 1 pkt 2 lit. a) ppkt (i) i art. 1 pkt 2 lit. b) ppkt (i) tego rozporządzenia w związku z załącznikami II i IV do niego CTPHT zostało w szczególności zaklasyfikowane do substancji o ostrej toksyczności wodnej kategorii 1 (H400) i o chronicznej toksyczności wodnej kategorii 1 (H410). Na podstawie art. 3 ust. 3 wspomnianego rozporządzenia klasyfikacja ta ma zastosowanie od dnia 1 kwietnia 2016 r.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

9 Bilbaína de Alquitranes SA, Deza a.s., Industrial Química del Nalón SA, Koppers Denmark A/S, Koppers UK Ltd, Koppers Netherlands BV, Rütgers basic aromatics GmbH, Rütgers Belgium NV, Rütgers Poland sp. z o.o., Bawtry Carbon International Ltd, Grupo Ferroatlántica SA, SGL Carbon GmbH (Niemcy), SGL Carbon GmbH (Austria), SGL Carbon, SGL Carbon SA, SGL Carbon Polska S.A., ThyssenKrupp Steel Europe AG i Tokai erftcarbon GmbH (zwane dalej „Bilbaíną i in.”) wniosły

skargę o stwierdzenie nieważności spornego rozporządzenia, w uzasadnieniu której podniosły trzy zarzuty, z których zarzut drugi dotyczy popełnionego przez Komisję oczywistego błędu w ocenie co do stopnia toksyczności CTPHT.

10 W zaskarżonym wyroku Sąd zasadniczo uznał, że Komisja popełniła taki błąd, ponieważ uchybiła ciążącemu na niej obowiązkowi uwzględnienia wszystkich istotnych czynników i okoliczności, by należycie ocenić poziom obecności 16 składników wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w CTPHT i ich skutki chemiczne.

11 W związku z powyższym Sąd uwzględnił część drugą zarzutu drugiego i stwierdził nieważność spornego rozporządzenia w zakresie, w jakim klasyfikuje ono CTPHT do substancji o ostrej toksyczności wodnej kategorii 1 (H400) i o chronicznej toksyczności wodnej kategorii 1 (H410).

Żądania stron i postępowanie przed Trybunałem

12 Komisja wnosi do Trybunału o uchylenie zaskarżonego wyroku, przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd oraz orzeczenie, że rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów niniejszego postępowania nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie.

13 Bilbaína i in. wnoszą do Trybunału o oddalenie odwołania lub przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd i o obciążenie Komisji kosztami postępowania, również w przypadku gdyby odwołanie zostało częściowo uwzględnione.

14 ECHA wnosi do Trybunału o uchylenie zaskarżonego wyroku, przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd oraz orzeczenie, że rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie.

15 Rząd duński wnosi do Trybunału o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd.

16 Rząd niemiecki wnosi do Trybunału o uchylenie zaskarżonego wyroku, przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd oraz orzeczenie, że rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie.

17 Rząd niderlandzki wnosi do Trybunału o uchylenie zaskarżonego wyroku.

18 Postanowieniem wiceprezesa Trybunału z dnia 7 lipca 2016 r., Komisja/Bilbaína de Alquitranes i in. (C-691/15 P-R, niepublikowanym, EU:C:2016:597), oddalony został wniosek o zawieszenie wykonania spornego rozporządzenia złożony w dniu 24 marca 2016 r. przez Bilbaínę i in.

W przedmiocie odwołania

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego braku uzasadnienia

Argumentacja stron

19 Komisja utrzymuje, że rozważania przedstawione w pkt 31–34 zaskarżonego wyroku nie zawierają wystarczającego uzasadnienia ze względu na ich wewnętrznie sprzeczny lub niejednoznaczny charakter. Twierdzi ona, że rozważania te uniemożliwiają zrozumienie, czy Sąd stwierdził nieważność spornego rozporządzenia, ponieważ Komisja zastosowała metodę sumowania, czy też ponieważ błędnie zastosowała ona tę metodę.

20 W pkt 34 zaskarżonego wyroku Sąd zdaje się zarzucać Komisji, że oparła się ona na właściwościach składników CTPHT, nie zaś na właściwościach tej substancji rozpatrywanej jako całość, sugerując w ten sposób, że zastosowanie metody sumowania było błędne. Natomiast w pkt 22 tego wyroku Sąd wskazał, że zarzut podniesiony przez Bilbaínę i in. dotyczył zasady stosowania tej metody. Ponadto w pkt 32 i 33 wspomnianego wyroku Sąd wskazał, że Komisja powinna była uwzględnić niską rozpuszczalność substancji rozpatrywanej jako całość przy zastosowaniu metody sumowania.

21 Bilbaína i in. kwestionują argumentację Komisji.

Ocena Trybunału

22 Z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że spoczywający na Sądzie obowiązek uzasadnienia wymaga jasnego i jednoznacznego wskazania przyjętego przezeń rozumowania, tak aby umożliwić zainteresowanym poznanie uzasadnienia wydanego orzeczenia, a Trybunałowi sprawowanie kontroli sądowej (zob. w szczególności wyrok z dnia 7 stycznia 2004 r., Aalborg Portland i in./Komisja, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P, EU:C:2004:6, pkt 372; a także postanowienie z dnia 1 czerwca 2017 r., Universidad Internacional de la Rioja/EUIPO, C-50/17 P, niepublikowane, EU:C:2017:415, pkt 12).

23 W pkt 30 zaskarżonego wyroku Sąd orzekł, „że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie w związku z tym, że klasyfikując CTPHT do substancji o ostrej toksyczności wodnej kategorii 1 (H400) i o chronicznej toksyczności wodnej kategorii 1 (H410) w oparciu o jej składniki, uchybiła ciążącemu na niej obowiązkowi uwzględnienia wszystkich istotnych czynników i okoliczności, by należycie ocenić poziom obecności szesnastu składników [wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych] w CTPHT i ich skutki chemiczne”.

24 Z pkt 31–34 tego wyroku wynika, że Sąd orzekł, iż ani Komisja, ani ECHA nie były w stanie wykazać, że „Komisja uwzględniła fakt, iż zgodnie z pkt 1.3 dokumentu referencyjnego [załączonego do opinii Komitetu ds. Oceny Ryzyka ECHA], zatytułowanego »Właściwości fizykochemiczne«, składniki CTPHT zostały uwolnione z CTPHT jedynie w ograniczonym zakresie i że substancja ta była bardzo stabilna”.

25 Ocena ta opiera się na dwóch elementach. Pierwszy element, wskazany w pkt 33 zaskarżonego wyroku, dotyczy okoliczności, że ani z opinii Komitetu ds. Oceny Ryzyka ECHA (zwanej dalej „opinią RAC”), ani z załączonego do tej opinii dokumentu referencyjnego nie wynikało, iż uwzględniono niską rozpuszczalność CTPHT w wodzie. Drugim elementem, wskazanym w pkt 34 tego wyroku, jest ustalenie, że klasyfikacja CTPHT opierała się na założeniu, iż 16 składników stanowiących 9,2% CTPHT może rozpuszczać się w wodzie, pomimo że zgodnie z dokumentem referencyjnym załączonym do opinii RAC najwyższy poziom rozpuszczalności tej substancji w wodzie wynosi 0,0014%.

26 Punkty 31–34 zaskarżonego wyroku opierają się na uzasadnieniu przedstawiającym zatem w sposób jasny i jednoznaczny, że Sąd nie stwierdził, iż przyjmując sporne rozporządzenie, Komisja niesłusznie zastosowała metodę sumowania. Orzekając ze względów przedstawionych w pkt 31–34 tego wyroku, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie przy stosowaniu metody sumowania, Sąd uzasadnił swe orzeczenie w wymagany prawem sposób.

27 W tej sytuacji zarzut pierwszy należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego naruszenia rozporządzenia nr 1272/2008

28 Zarzut drugi składa się z dwóch części. Część pierwsza tego zarzutu opiera się na przesłance, zgodnie z którą Sąd orzekł, iż Komisja niesłusznie zastosowała metodę sumowania. Jednak ponieważ przesłanka ta jest błędna, jak orzeczono w pkt 26 niniejszego wyroku, tę pierwszą część należy w pierwszej kolejności oddalić. Należy zatem przeanalizować część drugą zarzutu drugiego.

Argumentacja stron

29 W części drugiej zarzutu drugiego Komisja kwestionuje uzasadnienie, w którym Sąd orzekł w pkt 31–34 zaskarżonego wyroku, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie.

30 Komisja utrzymuje, że okoliczność uwzględnienia rozpuszczalności CTPHT w jego całości jest niezgodna z metodą sumowania, która opiera się na analizie składników tej substancji. Twierdzi ona, że założenie, iż składniki substancji rozpuszczają się w wodzie, jest nieodłącznie związane z metodą sumowania. Na podstawie tej metody domniemywa się zatem, że składniki są całkowicie rozpuszczalne, gdyż ich rozpuszczalność została uwzględniona już wcześniej przy ocenie ich toksyczności. Fakt, że 16 składników uwzględnionych w niniejszym przypadku stanowiło jedynie 9,2% CTPHT, jest pozbawiony w sposób oczywisty znaczenia dla sprawy, gdyż przy stosowaniu tej metody nie jest wymagane ani uwzględnianie dużej liczby składników, ani to, by uwzględnione składniki stanowiły znaczny procent substancji. Metodą sumowania należy jedynie sprawdzić, czy progi określone w rozporządzeniu nr 1272/2008 zostały osiągnięte, przy czym Komisja nie dysponuje w tym względzie jakimkolwiek zakresem uznania. Sąd naruszył zatem prawo, zarzucając Komisji, że ta nie uwzględniła czynników nieprzewidzianych w metodzie sumowania, o której mowa w pkt 4.1.3.5.5 załącznika I do rozporządzenia nr 1272/2008.

31 Bilbaína i in. twierdzą, że ze względu na to, iż CTPHT ma niską rozpuszczalność w wodzie, Sąd słusznie postawił sobie pytanie, czy metoda sumowania prowadzi do prawidłowego rozstrzygnięcia. Koncepcja, zgodnie z którą Komisja jest uwięziona w jarzmie procedury zakazującym jej uwzględnienia okoliczności faktycznych podważających teoretyczne przypuszczenie, za którym ona nadal obstaje, mogłaby prowadzić do niedorzecznych, niesprawiedliwych i naukowo bezzasadnych skutków.

32 Rządy duński i niemiecki zgadzają się z metodologią stosowaną przez Komisję. Z pkt 4.1.3.5.5 załącznika I do rozporządzenia nr 1272/2008 nie wynika wymóg uwzględnienia rozpuszczalności mieszaniny jako całości, wbrew temu, co orzekł Sąd w zaskarżonym wyroku.

Ocena Trybunału

33 Z części drugiej zarzutu drugiego wynika kwestia, czy Komisja, stosując metodę sumowania w celu ustalenia, czy substancja UVCB jest objęta kategoriami toksyczności ostrej i toksyczności przewlekłej dla środowiska wodnego, jest zobowiązana ograniczyć swą ocenę jedynie do czynników wyraźnie wskazanych w pkt 4.1.3.5.5 załącznika I do rozporządzenia nr 1272/2008, z wyłączeniem wszelkich innych, czy też, przeciwnie, powinna ona w ramach ciążącego na niej obowiązku staranności zbadać w sposób staranny i bezstronny inne czynniki, które, mimo że nie są wskazane wyraźnie we wspomnianych przepisach, są jednak istotne.

34 W tym względzie należy przypomnieć, jak zasadniczo orzekł Sąd w pkt 23 zaskarżonego wyroku, że aby Komisja mogła dokonać klasyfikacji substancji na podstawie rozporządzenia nr 1272/2008, ze względu na konieczność dokonywania przez nią złożonych ocen naukowych i technicznych należy jej przyznać szerokie uprawnienia dyskrecjonalne (wyroki: z dnia 18 lipca 2007 r., Industrias Químicas del Vallés/Komisja, C-326/05 P, EU:C:2007:443, pkt 75; z dnia 21 lipca 2011 r., Etimine, C-15/10, EU:C:2011:504, pkt 60).

35 Korzystanie z tych uprawnień nie jest jednak wyjęte spod kontroli sądu. W szczególności, jeżeli jedna ze stron powołuje się na oczywisty błąd w ocenie, popełniony przez właściwą instytucję, sąd Unii Europejskiej musi sprawdzić, czy instytucja ta starannie i bezstronnie zbadała wszystkie istotne okoliczności danej sprawy, na których oparto tę ocenę (zob. w szczególności wyroki: z dnia 21 listopada 1991 r., Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, pkt 14; z dnia 18 lipca 2007 r., Industrias Químicas del Vallés/Komisja, C-326/05 P, EU:C:2007:443 pkt 77; z dnia 6 listopada 2008 r., Niderlandy/Komisja, C-405/07 P, EU:C:2008:613, pkt 56; a także z dnia 22 grudnia 2010 r., Gowan Comércio Internacional e Serviços, C-77/09, EU:C:2010:803, pkt 57). Ów obowiązek staranności jest bowiem nierozerwalnie związany z zasadą dobrej administracji i odnosi się ogólnie do działania administracji Unii (wyrok z dnia 4 kwietnia 2017 r., Rzecznik/Staelen, C-337/15 P, EU:C:2017:256, pkt 34; zob. także podobnie wyrok z dnia 29 marca 2012 r., Komisja/Estonia, C-505/09 P, EU:C:2012:179, pkt 95).

36 W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, że klasyfikację substancji UVCB w świetle związanych z tą substancją zagrożeń dla środowiska wodnego należy ustalić zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1272/2008 regulującego klasyfikację mieszanin. Z pkt 4.1.3.2 załącznika I do tego rozporządzenia wynika, co następuje:

„Podejście do klasyfikacji pod względem zagrożeń dla środowiska wodnego jest wielopoziomowe i uzależnione od ilości informacji dostępnych na temat samej mieszaniny oraz jej składników […].

Elementy podejścia wielopoziomowego obejmują:

– klasyfikację w oparciu o badane mieszaniny,

– klasyfikację w oparciu o zasady pomostowe,

– zastosowanie »[metody sumowania] zaklasyfikowanych składników« lub »reguły addytywności«”.

37 W owym punkcie ustalono malejącą kolejność pierwszeństwa między tymi trzema metodami. Jeżeli, jak w niniejszej sprawie, dostępne dane nie pozwalają na zastosowanie pierwszych dwóch metod, to klasyfikacja substancji UVCB powinna zatem zostać określona na podstawie metody sumowania zgodnie ze szczegółowymi zasadami określonymi w pkt 4.1.3.5.5 załącznika I do rozporządzenia nr 1272/2008.

38 W odniesieniu do kategorii toksyczności ostrej 1 i toksyczności przewlekłej 1 owa metoda polega zasadniczo na obliczeniu sumy stężeń składników zaklasyfikowanych do tych kategorii, pomnożonych przez współczynnik M. Wielkość tego współczynnika M rośnie w sposób odwrotnie proporcjonalny do stopnia toksyczności danej substancji, w celu odzwierciedlenia faktu, że substancje objęte tymi kategoriami zagrożenia „przyczyniają się do toksyczności mieszaniny nawet przy niskich stężeniach i zwykle przywiązuje się do nich większą wagę, stosując […] metod[ę] sumowania”, zgodnie z pkt 4.1.3.5.5.5.1 załącznika I do rozporządzenia nr 1272/2008. Jeżeli suma stężeń ważonych współczynnika M jest większa niż 25% lub równa 25%, daną substancję klasyfikuje się do toksyczności ostrej kategorii 1 lub toksyczności przewlekłej kategorii 1.

39 Prawdą jest, że pkt 4.1.3.5.5 załącznika I do rozporządzenia nr 1272/2008 nie ma na celu zastosowania kryteriów innych niż te, które są wyraźnie określone w tym przepisie. Należy jednak stwierdzić, że żaden przepis nie zakazuje w sposób wyraźny uwzględnienia innych czynników, które mogą być istotne dla klasyfikacji substancji UVCB.

40 Wspomnianego pkt 4.1.3.5.5 nie należy bowiem rozpatrywać w oderwaniu od jego kontekstu.

41 Zgodnie z pkt 4.1.3.1 załącznika I do rozporządzenia nr 1272/2008 podejście przyjęte przy klasyfikacji mieszanin, opisane w skrócie w pkt 38 niniejszego wyroku, „[stosuje się w odpowiednich przypadkach] w celu wykorzystania wszystkich dostępnych danych do celów zaklasyfikowania zagrożeń, jakie mieszanina stwarza dla środowiska wodnego". Jak zaznaczył rzecznik generalny w pkt 73 opinii, użycie wyrażeń „w odpowiednich przypadkach" („where appropriate" w angielskiej wersji językowej tego punktu) i „wszystkich dostępnych danych" przemawia przeciw wykładni, w myśl której należałoby we wszystkich okolicznościach wykluczyć uwzględnienie informacji innych niż te, które są wyraźnie określone w ramach metody sumowania.

42 Ponadto z motywów 4–8 rozporządzenia nr 1272/2008 wynika, że prawodawca Unii zamierzał „[wnieść wkład] w globalną harmonizację kryteriów klasyfikacji i oznakowania, nie tylko na szczeblu ONZ, lecz również przez włączenie uzgodnionych na poziomie międzynarodowym kryteriów GHS do prawa wspólnotowego". W tym celu w załączniku I do tego rozporządzenia odtworzono w sposób identyczny prawie całość przepisów GHS.

43 Jak zaś zaznaczył rzecznik generalny w pkt 79 opinii, z samej treści GHS, w szczególności z załącznika 9 do niego, zatytułowanego „Wytyczne dotyczące zagrożeń dla środowiska wodnego" [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tych wytycznych poniżej], wynika, że podejście metodologiczne wskazane dla określenia klasyfikacji zagrożeń dla środowiska wodnego substancji wymaga ostrożności w szczególności ze względu na fakt, że „pojęcie substancji obejmuje duży zakres chemikaliów, z których dużą liczbę jest trudno zaklasyfikować zgodnie z systemem opartym na ścisłych kryteriach". W wytycznych tych zaznaczono zatem „złożone problemy interpretacyjne, nawet dla biegłych", jakie sprawia klasyfikacja w szczególności substancji zwanych „złożonymi lub wieloskładnikowymi", których „wszystkie właściwości w zakresie biodegradacji, bioakumulacji, współczynnika podziału i rozpuszczalności w wodzie wiążą się z problemami interpretacyjnymi, gdyż każdy składnik mieszaniny może zachowywać się odmiennie".

44 Autorzy tych wytycznych zamierzali zatem w ten sposób zwrócić uwagę na ograniczenia nierozerwalnie związane z kryteriami metodologicznymi, przewidzianymi w GHS, w zakresie klasyfikacji zagrożeń dla środowiska wodnego, w wysokości niektórych substancji odznaczających się w szczególności złożonością, stabilnością lub niską rozpuszczalnością w wodzie.

45 Prawodawca Unii włączył przepisy GHS do załącznika I do rozporządzenia nr 1272/2008 bez przejawiania zamiaru odstąpienia od tego podejścia. W tych okolicznościach nie można stwierdzić, że prawodawca Unii, włączając w ten sposób GHS do rozporządzenia nr 1272/2008, pominął te ograniczenia metodologiczne.

46 Ścisłe i automatyczne stosowanie metody sumowania we wszystkich okolicznościach może prowadzić do zaniżenia toksyczności dla środowiska wodnego substancji UVCB, której składniki są znane w niewielkim stopniu. Taki wynik nie może zostać uznany za zgodny z celem rozporządzenia nr 1272/2008 służącym ochronie środowiska i zdrowia ludzi.

47 Należy zatem stwierdzić, że Komisja, stosując metodę sumowania w celu ustalenia, czy substancja UVCB jest objęta kategoriami toksyczności ostrej i toksyczności przewlekłej dla środowiska wodnego, nie jest zobowiązana do ograniczenia swej oceny jedynie do czynników wyraźnie wskazanych w pkt 4.1.3.5.5 załącznika I do rozporządzenia nr 1272/2008, z wyłączeniem wszelkich innych. Zgodnie z ciążącym na Komisji obowiązkiem staranności jest ona zobowiązana do zbadania w sposób staranny i bezstronny innych czynników, które, mimo że nie zostały wyraźnie wskazane we wspomnianych przepisach, są jednak istotne.

48 W niniejszej sprawie Komisja, popierana przez ECHA i rządy duński i niemiecki, twierdzi, że niska rozpuszczalność CTPHT jest nieistotna dla celów stosowania metody sumowania. Uważa ona bowiem, że metoda sumowania pośrednio uwzględnia rozpuszczalność składników objętych kategoriami zagrożeń dla środowiska wodnego „toksyczność ostra" i „toksyczność przewlekła".

49 To, czy niska rozpuszczalność CTPHT może zostać uznana za istotną i powinna z tego powodu zostać uwzględniona do celów zaklasyfikowania zagrożeń dla środowiska wodnego powodowanych przez tę substancję, jest kwestią kwalifikacji prawnej okoliczności faktycznych, która jest objęta zakresem kontroli dokonywanej przez Trybunał w postępowaniu odwoławczym.

50 Uzasadnienie zaskarżonego wyroku, zawarte w jego pkt 28, zgodnie z którym „w celu uznania, że substancja zalicza się do kategorii toksyczności ostrej lub przewlekłej, to właśnie ta substancja, a nie jedynie jej składniki, powinna spełniać kryteria klasyfikacji", nie jest kwestionowane.

51 Metoda klasyfikacji, o której mowa w pkt 4.1.3.5.5 załącznika I do rozporządzenia nr 1272/2008, opiera się na założeniu, że uwzględnione składniki są całkowicie rozpuszczalne. Na podstawie tego założenia ta metoda sumowania oznacza, że istnieje poziom stężenia składników, poniżej którego wartość progowa wynosząca 25% nie może zostać osiągnięta, i polega ona zatem na obliczeniu sumy stężeń składników objętych kategoriami toksyczności ostrej lub przewlekłej, z których każda jest ważona według współczynnika M odpowiadającego ich profilowi toksyczności.

52 Z ową metodą związane jest jednak nierozerwalnie to, że traci ona na wiarygodności w sytuacjach, w których suma ważona składników przekracza poziom stężenia odpowiadający wartości progowej wynoszącej 25% w proporcji niższej niż stosunek między zaobserwowanym poziomem rozpuszczalności na poziomie danej substancji rozpatrywanej jako całość i hipotetycznym poziomem rozpuszczalności wynoszącym 100%. W takich sytuacjach staje się bowiem wówczas możliwe, że metoda sumowania doprowadzi w szczególnych wypadkach do wyniku wyższego lub niższego niż poziom odpowiadający określonej w rozporządzeniu wartości progowej 25%, na podstawie której uwzględniany jest hipotetyczny poziom rozpuszczalności składników lub poziom rozpuszczalności substancji rozpatrywanej jako całość.

53 Bezsporne jest, że z tabeli 7.6.2 załącznika I do sprawozdania załączonego do opinii RAC wynika, że z jednej strony metoda sumowania skutkuje wynikiem 14 521% i że z drugiej strony wynik ten jest 581 razy wyższy niż najniższy poziom wymagany, aby po dokonaniu ważenia według współczynników M została osiągnięta wartość progowa wynosząca 25%. Bezsporne jest również, że z pkt 1.3 tego dokumentu, zatytułowanego „Właściwości fizykochemiczne", wynika ponadto, iż najwyższy poziom rozpuszczalności CTPHT w wodzie wynosił 0,0014%, czyli był to poziom około 71 000 razy niższy niż stosowany dla uwzględnionych składników hipotetyczny poziom rozpuszczalności wynoszący 100%.

54 Sąd nie dopuścił się zatem przeinaczenia ani nie dokonał błędnej kwalifikacji prawnej okoliczności faktycznych, kiedy orzekł w pkt 34 zaskarżonego wyroku, że „[p]rzyjmując, że te [składniki] rozpuszczają się w wodzie, Komisja zatem w istocie oparła omawianą klasyfikację na założeniu, że 9,2% CTPHT może rozpuszczać się w wodzie. Tymczasem, jak wynika z pkt 1.3 dokumentu referencyjnego [załączonego do opinii RAC], taka wartość nie jest realistyczna, jeżeli wziąć pod uwagę, że najwyższy poziom wynosi 0,0014%".

55 Stwierdziwszy w pkt 32 tego wyroku, że „ani Komisja, ani ECHA nie były w stanie wykazać […], [iż] […] Komisja uwzględniła fakt, że zgodnie z pkt 1.3 dokumentu referencyjnego [załączonego do opinii RAC], zatytułowanego »Właściwości fizykochemiczne«, składniki CTPHT zostały uwolnione z CTPHT jedynie w ograniczonym zakresie i że substancja ta była bardzo stabilna", Sąd orzekł w pkt 30 wspomnianego wyroku, nie naruszając prawa, że „Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie w związku z tym, że klasyfikując CTPHT do substancji o ostrej toksyczności wodnej kategorii 1 (H400) i o chronicznej toksyczności wodnej kategorii 1 (H410) w oparciu o jego składniki, uchybiła ciążącemu na niej obowiązkowi uwzględnienia wszystkich istotnych czynników i okoliczności, by należycie ocenić poziom występowania szesnastu składników […] w CTPHT i ich skutki chemiczne".

56 Zarzut drugi należy zatem oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego naruszenia granic kontroli sądowej i przeinaczenia dowodów

57 Komisja twierdzi, że przyjęła sporne rozporządzenie na podstawie wielu dowodów naukowych. Chodzi o bardzo złożone dowody uzasadniające zastosowanie metody sumowania. W pkt 34 zaskarżonego wyroku, w celu podważenia dokonanej przez Komisję oceny, Sąd uwzględnił z tego obszernego zbioru dowodów naukowych i technicznych jedynie zdanie, zgodnie z którym 9,2% CTPHT może rozpuszczać się w wodzie. Czynnik ten jest zaś nieodłącznie związany z metodą sumowania. Orzekając w tym pkt 34, że najwyższy poziom rozpuszczalności CTPHT jako całości wynosi 0,0014%, Sąd zastąpił ocenę Komisji własną oceną. Ponadto, działając w ten sposób, Sąd przeinaczył dowody, na podstawie których zostało przyjęte sporne rozporządzenie.

58 Należy jednak stwierdzić, że ten zarzut trzeci opiera się na niewłaściwym zrozumieniu zaskarżonego wyroku. Sąd nie zastąpił w pkt 34 zaskarżonego wyroku oceny dokonanej przez władze Unii własną oceną okoliczności faktycznych o charakterze naukowym i technicznym. Zgodnie z przypomnianym w pkt 35 powyżej utrwalonym orzecznictwem dotyczącym zakresu kontroli sądowej dokonana przez Sąd ocena oparta na danych zawartych w dokumencie referencyjnym załączonym do opinii RAC dotyczyła wyłącznie kwestii o charakterze proceduralnym, polegającej na ustaleniu, czy Komisja, dokonując klasyfikacji CTPHT, wypełniła swój obowiązek uwzględnienia wszystkich istotnych czynników i okoliczności.

59 W związku z tym zarzut trzeci należy odrzucić jako bezzasadny.

60 Z ogółu powyższych rozważań wynika, że odwołanie powinno zostać oddalone w całości.

W przedmiocie kosztów

61 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach. Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 owego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.

62 Artykuł 140 § 1 regulaminu postępowania, mający zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, przewiduje, że państwa członkowskie i instytucje interweniujące w sprawie pokrywają własne koszty.

63 Artykuł 184 § 4 regulaminu postępowania stanowi, że jeżeli interwenient w postępowaniu w pierwszej instancji bierze udział w postępowaniu, Trybunał może postanowić, że pokrywa on własne koszty.

64 Ponieważ Bilbaína i in. wnieśli o obciążenie Komisji kosztami postępowania, a Komisja przegrała sprawę, należy obciążyć ją, poza własnymi kosztami, również kosztami poniesionymi przez Bilbaínę i in., w tym kosztami postępowania w przedmiocie środka tymczasowego, które doprowadziło do wydania postanowienia wiceprezesa Trybunału z dnia 7 lipca 2016 r., Komisja/Bilbaína de Alquitranes i in. (C-691/15 P-R, niepublikowanego, EU:C:2016:597).

65 Królestwo Danii, Republika Federalna Niemiec i Królestwo Niderlandów, interwenienci w postępowaniu odwoławczym, pokrywają własne koszty.

66 ECHA, interwenient w pierwszej instancji, pokrywa własne koszty.

67 GrafTech Iberica SL, interwenient w pierwszej instancji, który brał udział w postępowaniu na etapie ustnym i nie wniósł o obciążenie Komisji kosztami postępowania, pokrywa własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (szósta izba) orzeka, co następuje:

1) **Odwołanie zostaje oddalone.**

2) **Komisja Europejska pokrywa, poza własnymi kosztami, koszty poniesione przez Bilbaína de Alquitranes SA, Deza a.s., Industrial Química del Nalón SA, Koppers Denmark A/S, Koppers UK Ltd, Koppers Netherlands BV, Rütgers basic aromatics GmbH, Rütgers Belgium NV, Rütgers Poland sp. z o.o., Bawtry Carbon International Ltd, Grupo Ferroatlántica SA, SGL Carbon GmbH (Niemcy), SGL Carbon GmbH (Austria), SGL Carbon, SGL Carbon SA, SGL Carbon Polska S.A., ThyssenKrupp Steel Europe AG i Tokai erftcarbon GmbH, w tym koszty postępowania w przedmiocie środka tymczasowego, które doprowadziło do wydania postanowienia wiceprezesa Trybunału z dnia 7 lipca 2016 r., Komisja/Bilbaína de Alquitranes i in. (C-691/15 P-R, niepublikowanego, EU:C:2016:597).**

3) **Królestwo Danii, Republika Federalna Niemiec i Królestwo Niderlandów pokrywają własne koszty.**

4) **GrafTech Iberica SL i Europejska Agencja Chemikaliów pokrywają własne koszty.**

Podpisy